

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Adjuratio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

iam justiore, sed solum sine fraude afferre ea, quæ faciunt pro sua causa, ut veritas elucescat; at hoc munus locum habet in omni causa dubia.

Quæres: Qui in jure repellantur ab officio advocati. Resp. Quosdam repelli ob culpam, ut infideles, excommunicatos, hæreticos, infames; quosdam ob impotentiam, ut mutos, cæcos, surdos, pueros. quosdam denique ob indecentiam, ut clericos & religiosos in negotiis sæcularibus coram iudice sæculari, nisi aliud postulare necessitas, in qua etiam clerici pro suis Ecclesiis, & religiosi pro causis sui monasterii, advocati esse possunt.

Quæres: An Advocato liceat accipere pecuniam pro patrocinio. Resp. 1. licere. Ratio. Quia, quæ hominis propria sunt, neque alteri ex justitia debentur, possunt æstimari pretio, & vendi, ergo. 2. Si advocatus aliquid per improbitatem ultra modum extorqueat à suo cliente, posse peccare mortaliter, & teneri ad restitutionem. In officiis quæ pretio æstimantur, excessus pretii facit injustitiam, 3. Certum est advocatum non posse pacisci cum suo cliente, de quota litis, i.e. dimidia tertia, quarta parte, id enim legibus vetitum est. *l. litem. C. de procur. 4.* Advocatum ordinariè non posse plus accipere pretii, quàm lege taxatum est, si modò illa sit recepta, & contraria consuetudine non abrogata; si autem nulla lege taxatum sit pretium, non licebit adhuc advocato accipere, quantum lubet, sed quantum bonus & sapiens vir judicaverit, habita ratione gravitatis causæ, laborum, dignitatis, personæ, consuetudinis.

Quæres: Quando procuratores peccent contra præceptum octavum? Resp. Posse multipliciter peccare. 1. Si defendunt injustam causam, vel falsa, vel incerta pro defensione clientis obrudant. 2. Si ex ejus ignorantia, vel negligentia in tractanda causa, cliens causa cadat. 3. Si officio suo in defendendo, probando, respondendo, appellando, cum opus est, non facit satis. 4. Si cum prævidet causam suam mutare, urget clientem, ut fortiter neget, vel affirmet, etiam juridicè rogatus, quod negare, vel affirmare sine mendacio non potest. 5. Si litem susceptam sine causa justa prosequi negligat. 6. Si plus mercedis à cliente, quàm par est, extorqueat, aut post victoriam causæ auctarium aliquod laboris postulet. Quod tamen postulari posse putat Navar. si moderatum sit.

Acedia.

Vide v. *Charitas.*

Adiuratio.

1. Adjuratio est contestatio rei sacræ, cujus reverentia inten-

tendimus alterum promovere ad aliquid præstandum. Duplex est, nempe deprecativa, quæ fit deprecando; & imperativa, quæ fit præcipiendo. Dæmon non adiuratur adiuratione deprecativa, sed solum Deus, sancti & homines. Sola rationalis creatura congruenter adiurari potest, videturque peccatum mortale ex suo genere directo, adiurare creaturas; quamquam ratione bonæ fidei, vel levitatis materiæ, ut plurimum est tantummodo veniale. *tom. 2. circa 2. Decal. præcept. disp. 4. q. 1. punct. ult. n. 1. & seq.*

2. Non licet adiurare dæmones, ut opem ferant ad fugandas grandines, & similia: quia non licet beneficium à dæmone expectare, facultas adiurandi & expellendi dæmones pertinet ad solos Clericos ordine exorcistatus insignitos, quoties adiuratio fit secundum ritum exorcismorum, & juxta formam præscriptam ab Ecclesia. A dæmone humanum corpus obsidente licitum est tantum ea petere, quæ spectant ad aliorum utilitatem, vel ad ipsum expellendum. *ibid. num. 5. & seq.*

3. Qui ex levitate aut curiositate aliquid imperativè à dæmone petit, non verò deprecativè, non peccat mortaliter; modo longi sermones, præsertim vani non adhibeantur; vel modo hoc non fiat causa aliquid addiscendi à dæmone; vel modo non sit periculum detegendi alicujus occultum peccatum; vel modo certa fides illi non præstetur. Sacerdos non potest dæmoni præcipere sub pœna excommunicationis ut exeat, neque terminos judicarios præscribere ad exeundum, quia dæmon non est capax excommunicationis *ibid. num. 9. & seq.*

4. Adiuratio differt à juramento, quòd in juramento adducitur Deus in testem; in adiuratione verò adducitur Deus seu res sacra, ut ejus amore vel timore res petita obtineatur. *ibid. num. 11.*

5. In adiuratione peccatum committitur, quoties sine debita reverentia & necessitate adiuratur Deus aut sancti, aut adiuratur ad rem aliquam illicitam; aut quando falsus Deus adiuratur, ut Jupiter, Bacchus, &c. aut quando adiuratio fit sine voluntate obtinendi quod petitur per Dei nomen. *ibid. n. 12.*

6. Adjurans dæmonem non peccat adhibendo rutam, flagella, &c. in contemptum dæmonis; secus si adhibeat quasi vim naturalem habeant ad fugandos dæmones. Item adjurans connivendo pactioni dæmonis, seu ei aliquid permittendo è corpore egressuro, peccat, si dæmoni rem malam concedat. Potest tamen à dæmone egressuro è corpore petere aliquod signum, quò indicet se è corpore egredi, & non rediturum; quia licitè petuntur ea quæ conducunt ad fugandum dæmonem. *ibid. n. 13. & seq.*

7. Uno

7. Uno dæmone (saltem superiore) expulso, ut plurimum omnes exeunt: & sicut per quamlibet corporis partem potest dæmon ingredi, ita & egredi; cum sit spiritus & quantitate careat. *ibid. n. 16.*

8. Dæmon non ita corpus obsidet ut semper vexet, vel semper in corpore resideat: sed dicitur obsidere, quia tempore ferè imperceptibili adest ad illud vexandum, & suam potestatem exercendum cruciando & affligendo. *ib. n. 8. & seq.*

Adorare, Adoratio.

Vide v. *Decalogus.*

Adulterium.

Vide v. *Decalogus.*

1. Adulterium est accessus ad alienum thorum, seu illius violatio. Ad adulterium requiritur, ut saltem unus eorum qui adulterium committit, sit conjugatus: erit autem adulterium multò gravius peccatum, si uterque sit conjugatus; duobus enim fit injuria, & duplex thorus violatur: vel quando femina conjugata congregitur cum duobus viris solutis, quàm si vir conjugatus copulam habeat cum duabus feminis solutis. *tom. 1. de iis; qua pertinent ad usum matrim. q. 4. punct. 15. n. 1. & seq.*

2. Pœnæ adulterii sunt, ut uxor adultera amittat dotem, arrhas, & munera propter nuptias: deinde ut possit fieri divortium ab adultero. *ibid. num. 6.*

3. Adulter, qui filium ex adulterio susceptum indubitanter credit esse suum, tenetur in solidum cum matre ad restitutionem damnorum, quæ patitur verus maritus & filii legitimi, vel hæredes; propterea adulter tenetur ad restitutionem alimentorum proles spurix, saltem post tertium natiuitatis annum: si tamen probabiliter credat prolem non esse suam, non tenetur ad restitutionem. *ibid. n. 8. & 9.*

4. Quando duo carnaliter cognoverunt aliquam solutam ex qua suscepta est proles, sed dubitatur cujusnam sit proles suscepta, uterque tenetur alere pro sua parte, & altero nolente, tenetur alter in integrum. Præterea adulter tenetur ad restitutionem alimentorum, quæ facta fuerunt ab hospitali

B

do-